

KLIMA – VÅRT FELLES ANSVAR

Krav, forventninger og
bidrag fra forsikring i
klimaendringene

6.4.2014

Mia Ebeltoft

Finans Norge

- er hovedorganisasjonen for alle banker og forsikringsselskaper som opererer i Norge
- har mer enn 230 medlemsbedrifter
- har rundt 100 ansatte som arbeider for næringens rammebetingelser, samfunnsrolle, næringssamarbeid og arbeidsgiverspørsmål

Våre medlemmer:

sparebanker

forretningsbanker

livsforsikringsselskaper

skadeforsikringsselskaper

sparebankstiftelser

finansieringsforetak

finanskonsern

andre finansbedrifter

Hvem er Finans Norge?

Bankkunder:

- 4,5 millioner innskuddskunder
- 1,5 millioner med boliglån
- 514.000 bedriftskunder

Forsikrings- og pensjonskunder:

- 1,4 millioner med privat tjenestepensjon
- 430.000 pensjonskunder i kommunale ordninger
- **23 millioner privatforsikringer**

Bakgrunnsinformasjon

Instruks for Norsk Naturskadepool

Nyttige lenker

[Meteorologisk Institutt](#)

[Skrednett](#)

[Institutt for geovitenskap](#)

[NORSAR](#)

[Statens kartverk - sjø](#)

[Forbrukerrådet](#)

[Finansklagenemnda \(tidl. Fkk\)](#)

[Norges vassdrag- og energidirektorat \(NVE\)](#)

[Norges Geotekniske Institutt](#)

[Statens naturskadefond](#)

[Norges geologiske undersøkelse](#)

Erstatningsordningene ved naturskade

I Norge har vi en todelt erstatningsordning ved naturskader på ting, og hvem som erstatter skaden er avhengig av om objektet kan forsikres eller ikke.

Forsikring

Alle bygninger og løsøre som forsikres mot brannskader blir automatisk også forsikret mot naturskade. Dette følger av naturskadeforsikringsloven. Ordningen administreres av Norsk Naturskadepool hvor alle skadeforsikringsselskaper i Norge er medlemmer.

Gjennom denne ordningen er du sikret erstatning ved naturskade. I tillegg til de felles erstatningsvilkårene som selskapene har blitt enige om kan det hende du har en videre dekning gjennom ditt eget forsikringsselskap, og det er derfor lurt å ta kontakt direkte med ditt selskap for å få vite hvilke erstatningsordninger som gjelder i ditt tilfelle.

Årsberetning

[Årsberetning 2010](#)

[Årsberetning 2011](#)

[Årsregnskap og årsberetning for Norsk Naturskadepool 2012](#)

Spørsmål:

Har vi forstått
utfordringen som
klimaendringene gir
oss?

Jo, klimaendringene er faktisk menneskeskapt !

“Human influence on the climate system is clear. This is evident from the increasing greenhouse gas concentrations in the atmosphere, positive radiative forcing, observed warming, and understanding of the climate system.”

(IPCC, 2013)

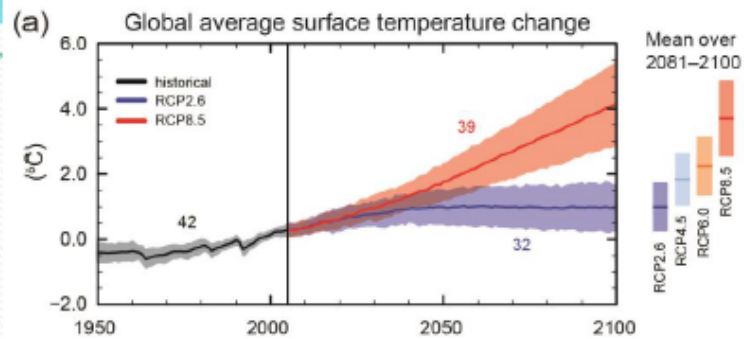

Figure SPM.7: Simulated time series from 1950 to 2100 for global annual mean surface temperature, Northern Hemisphere September sea ice extent, and global mean ocean surface pH

DET GÅR FEIL VEI!

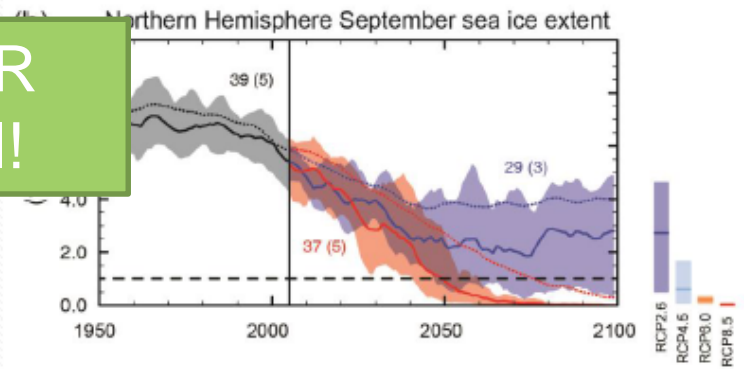
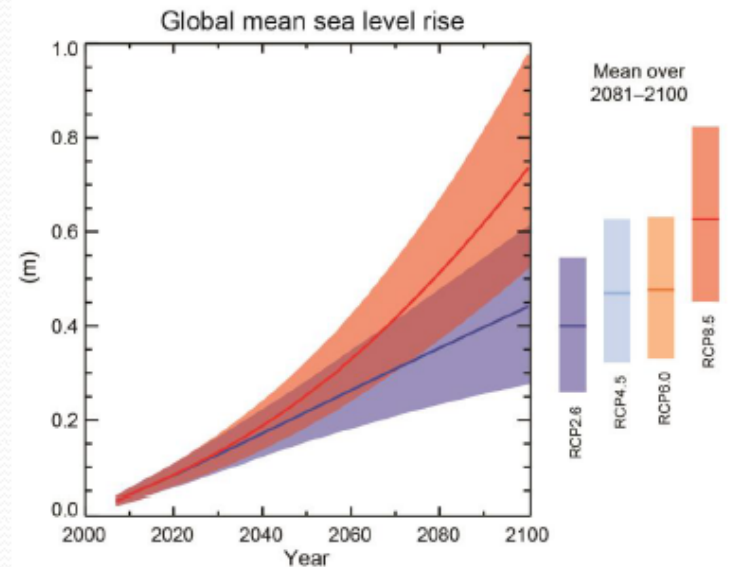
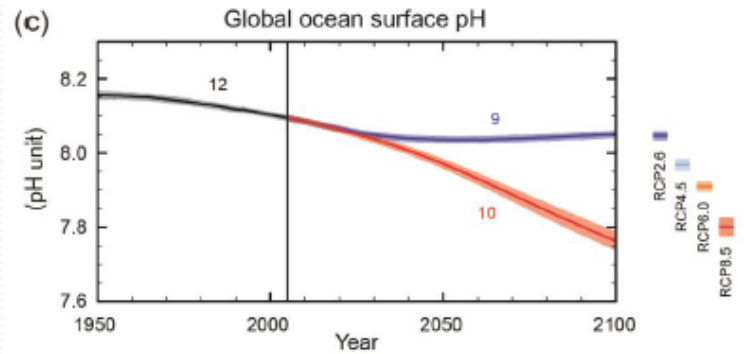

Figure SPM.9: Projections of global mean sea level rise over the 21st century

IPCC, 2013: Summary for Policymakers. In: *Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, Cambridge University Press.

Kyotoavtalen: "verdens mål" er
stopp på +2 grader!
Vi gå mot +4 !!!

År 2014

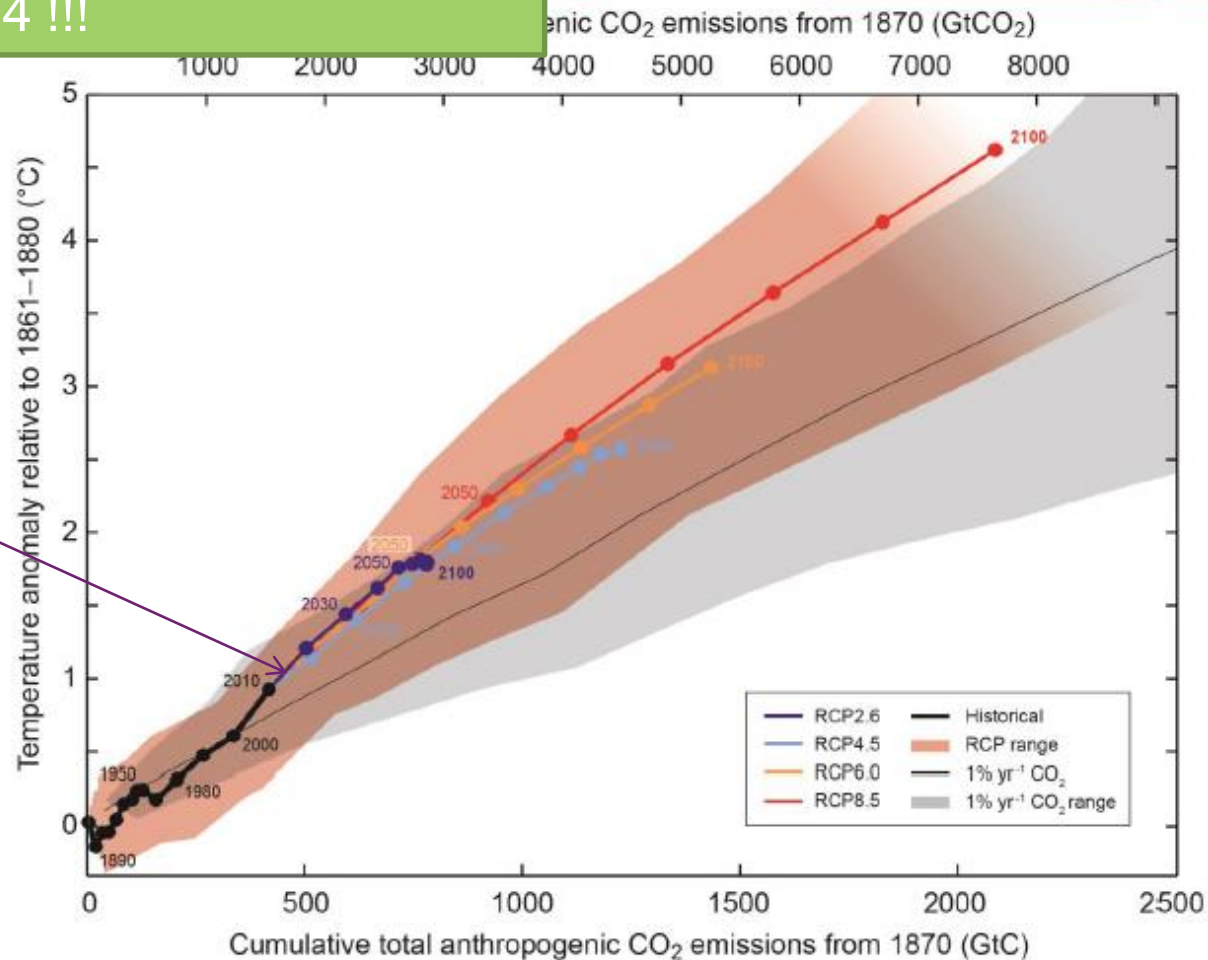

Figure SPM.10: Simulated global mean surface temperature increase as a function of cumulative total global CO₂ emissions

Dagens klimagassutslipp → mer naturskader og ekstremvær → vannskader

BUDSKAP NR 1

Mulig, men krevende å nå klimamålet

Klimagassutslippene i Norge må kuttes kraftig og raskt dersom vi skal nå målet for reduksjon av innenlandske klimagassutslipp i 2020. Siden 2007 er... [les videre »](#)

Vi må begynne å se sammenhengen:

”Business as usual” er ut!

DVS hvis vi fortsetter dagens utslipp blir tilpasning ekstremt dyrt og kanskje uhåndterbart!

OG...vi er nødt til å gjør noe **NÅ**
skal vi forhindre en mulig katastrofe
i fremtiden

Spørsmål:

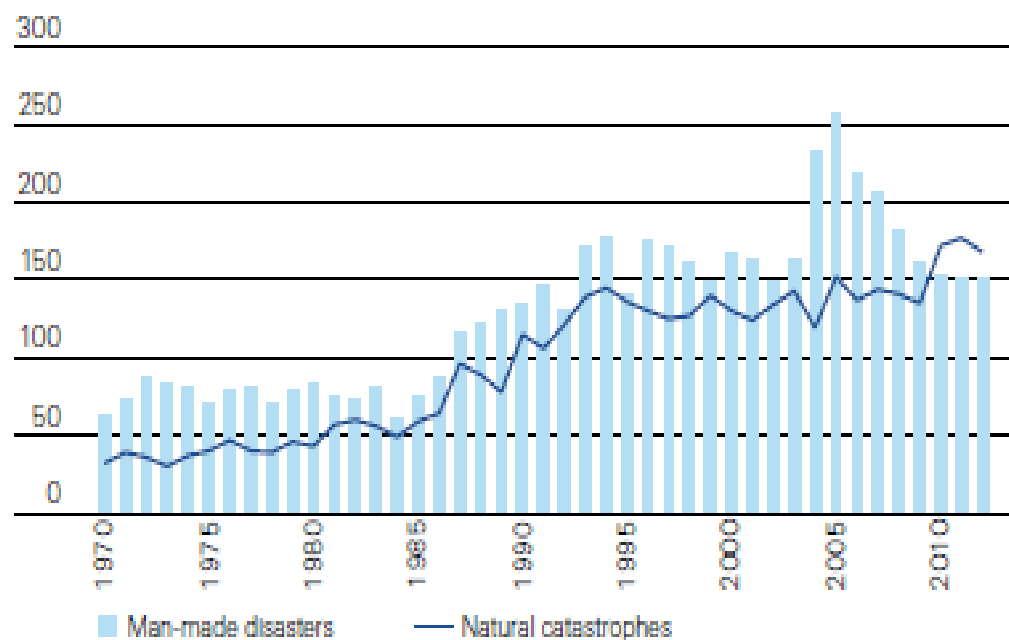
Hjelper skadedata fra
forsikringsbransjen

OSS (til å si noen om hvilken vei det går) ?

BUDSKAP NR 2:

Naturkatastofer , ekstremvær og man-made ulykker **øker** i takt med hverandre.

Figure 1
Number of events 1970-2012

Source: Swiss Re Economic Research & Consulting

Motta nyhetsbrev

E-post

Gjenta e-post

JA TAKK!

RSS
 Siste nytt fra Finans Norge

Nettsteder

BankAxept
 BankAxxess
 Bankenes sikringsfond
 Bankenes Standardiseringskontor (BSK)
 BankID
 Bilskadekontoret
 FG - Forsikringsselskapenes Godkjennelsesenevnd
 FinansCERT
 Finansklagenemnda
 Finansnæringens autorisasjonsordninger
 Finansrett
 Kundekontroll (Kun for FNO-medlemmer)

Vannskader hvert åttende minutt

Erstatningene fra forsikringsselskapene etter vannskader i private boliger og hytter er på nesten 2,3 milliarder kroner i 2013, viser tall fra Finans Norge. 64 000 vannskader er meldt inn til forsikringsselskapene.

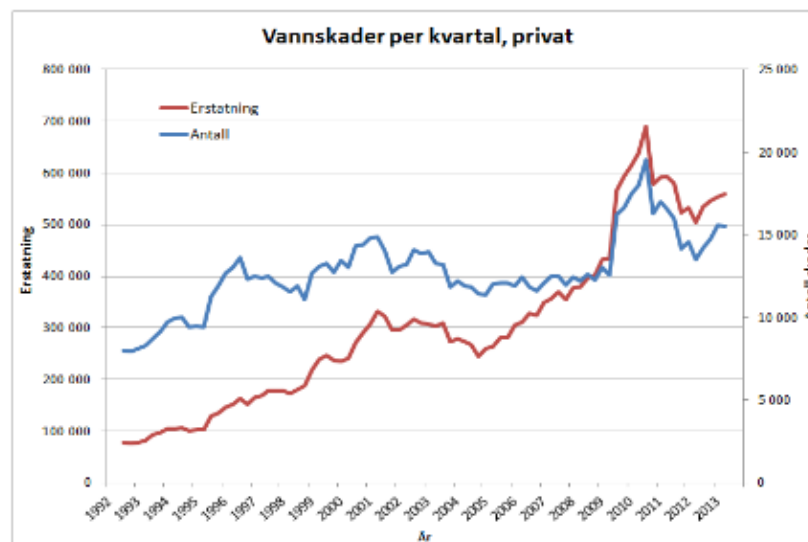
– Dette er en kraftig økning av erstatningene på 15 prosent, mens antallet går opp med 17 prosent sammenlignet med 2012, sier kommunikasjonssjef Stine Neverdal i Finans Norge.

Publisert: 15. februar 2014

 Liker 3

 Tweet 3

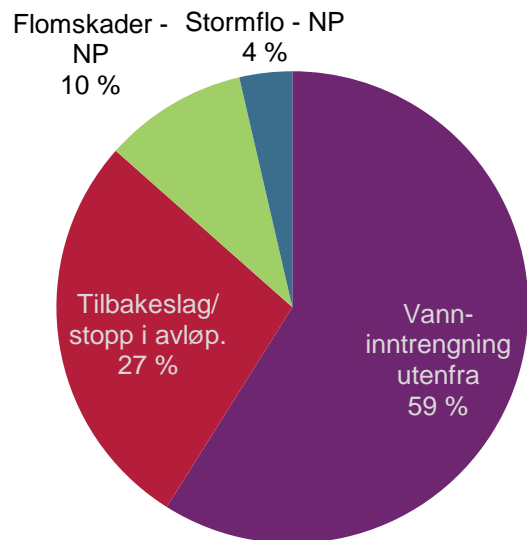
 Share 1

 +1 0

Kontaktperson: Stine Neverdal

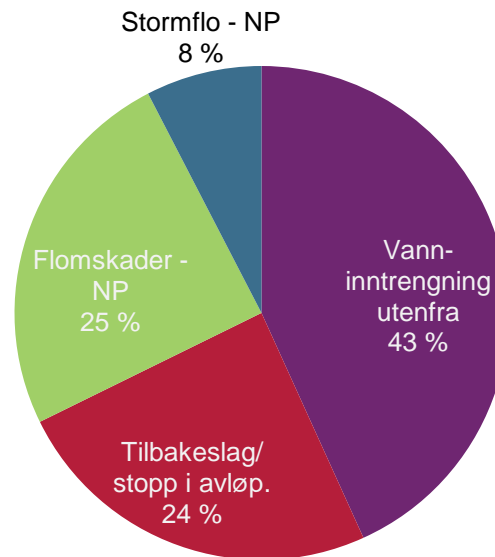

kommunikasjonsjef
 23 28 43 22
 900 33 112
 E-post

Skader knyttet til (mer) ekstremregn og overvann øker mest

Snitt årlig antall **meldte** skader 2010-2013

Snitt årlig **erstatning** 2010-2013

■ ■ ■ Flomberedskaper i mange kommuner er for dårlig, og norske forsikringskunder risikerer å bli sittende igjen med «svarteper». Det er på høy tid at det skjer noe på dette området, skriver konsernsjef **Helge Leiro Baastad** i Gjensidige Forsikring.

Våtere klima vil koste

INNLEGG
Klima

den norske debatten om klimaendringene igjen.

Klimaendringene vil trolig bringe hyppigere ekstremvær, ikke vedvarende katastrofe. Konsekvensene vil være og vil bli mer alvorlige og begrense seg til flomskader.

I BEREDSKAP.
Helge Leiro
Baastad.

"...kostnadene vil øke med 10 % i løpet av 10-20 år, og opp mot 30 % etter 2070"

VESTLANDSFORSKING

”Hallo igjen Mia!

Jeg har sjekket ut med etatslederne i byutvikling – og status er:

Klimarelaterte hendelser synliggjøres i liten grad i budsjettene – bortsett fra VA-etatens budsjett.”

BUDSKAP NR 3:

Vi må synliggjøre de totale kostnadene av klimaeffekten også i kommunene

Vannskader begynner å ta igjen brannskader...

Kilde: VASK Erstatning i 1000 kr

	Vanninntrengning utenfra	Tilbakeslag	i ALT	Andel
2008	361402	324305	= 685 707,0	27 %
2009	281260	319310	= 600 570,0	21 %
2010	572773	338594	= 911 367,0	21 %
2011	787751	383266	= 1 171 017,0	33 %
2012	461519	360052	= 821 571,0	26 %
2013	842823	429085	= 1 271 908,0	35 %
Snitt årlig antall 2008-2012	551 255	359 102		

Kilde:

<http://www.fno.no/Hoved/Statistikk/skadeforsikring/>

<http://vask.fno.no/>

<http://nask.fno.no/>

Hva koster egentlig klimaendringene samfunnet?

Regningen spredt rundt:

- ✓ Forsikringselskapene (inkl Naturskadepoolen)
- ✓ Statens naturskadefond
- ✓ Jernbaneverket
- ✓ Statens vegvesen
- ✓ Kommunene???
- ✓ ?

Påstand:

Konsekvenene vises bare på VA-budsjettet – derfor liten eller ingen interesse hos kommunepolitikerne

Fakta:
CO2 utslipp
varmer opp
klode, og det
blir mer
ekstremvær....

.

Vi må **tilpasse**
oss endringene
i klima – men
hvordan?

EU er en pådriver.

“Adaptation NOW is considerably cheaper than actions in the future; postponed adaptation will lead to higher damage costs”.

Aleksander Ferstl, EU/DG CLIMA

Meld. St. 33

(2012–2013)

Melding til Stortinget

Klimatilpasning i Norge

- «Avløpsnett i byer og tettsteder er som regel ikke dimensjonert for tilførsel av store mengder overvann. Det har vært og er en sentral forutsetning at overvann skal håndteres ved å infiltreres i grunnen.» Side 51

Viktig for norske kommuner å vite hvor problemet er størst

▪NOU om klimatilpasning (2010)

Påpeker behov for å styrke plankapasiteten i kommunene gjennom øremerkede midler, behovet for å avklare statlig ansvarsforhold innen bl.a. overflatevannhåndtering og styrke kunnskapsgrunnlaget

▪Stortingsmelding om utbyggings av strømmettet (2012)

Gir (overraskende) liten omtale av sårbarhet for klimaendringer og behov for klimatilpasning for strømmettet

▪Stortingsmelding om flom og skred (2012)

Mindre lov- og forskriftsendringer varsles men ingen endring av ansvar eller organisering i forvaltningen

Overordnede sider ved klimatilpasning og forvaltning av overvann og stormflo/havnivå utsatt til stortingsmelding om klimatilpasning

▪Stortingsmelding om klimatilpasning (2013)

Lite konkrete tiltak – overlater til kommunen

- NOU 2010:10 Tilpasing til eit klima kom med følgende forslag:

”Etablere en database til offentlig bruk og forskning med et samlet, anonymisert datagrunnlag over klimarelaterte skader fra forsikringsselskapene og Naturskadepoolen”.

FLOMMÅK: I 2011 var det mange flommåker. Her fra Gudbrandsdalen i juni. HÅKON MIDSVOLD LARSEN, Searpa

- Kommunene må ta ansvar for vannskader

Dårlige vann- og avløpsanlegg er årsak til de aller fleste vannskadene i Norge. Forsikringsselskapene vil ha lovendring som skjerper kommunenes ansvar.

NYHETER NTB
Publisert: 22.04.2012 10:55, Oppdatert: 22.04.2012 10:55

Kommunenes objektive ansvar for skader som skyldes vann- og avløpsanlegg må bli utfordret, skriver Finansnærings Føleisorganisasjon (FNO) i et innspill til regjeringens stortingsmelding om klimatilpassning, som etter planen skal legges fram til høsten.

Kommunenes ansvar må også gjelde uansett skadeårsak. Både utilstrekkelig kapasitet, dårlig vedlikehold og andre skadeårsaker knyttet til avløpsanlegg må omfattes av bestemmelsen, skriver FNO, der forsikringsselskapene også er organisert.

annonse

Dagens deals fra Letsdeal.no

1 av 22

-80% let's deal

Prolash øyevippeserun

Pilotprosjekt

- Testing av skadedata fra forsikringsbransjen for vurdering av klimasårbarhet og forebygging av klimarelatert naturskade
- Finansiert av Finans Norge og Klima- og Miljøverndept/ Fremtidens Byer
- 10 deltagende kommuner

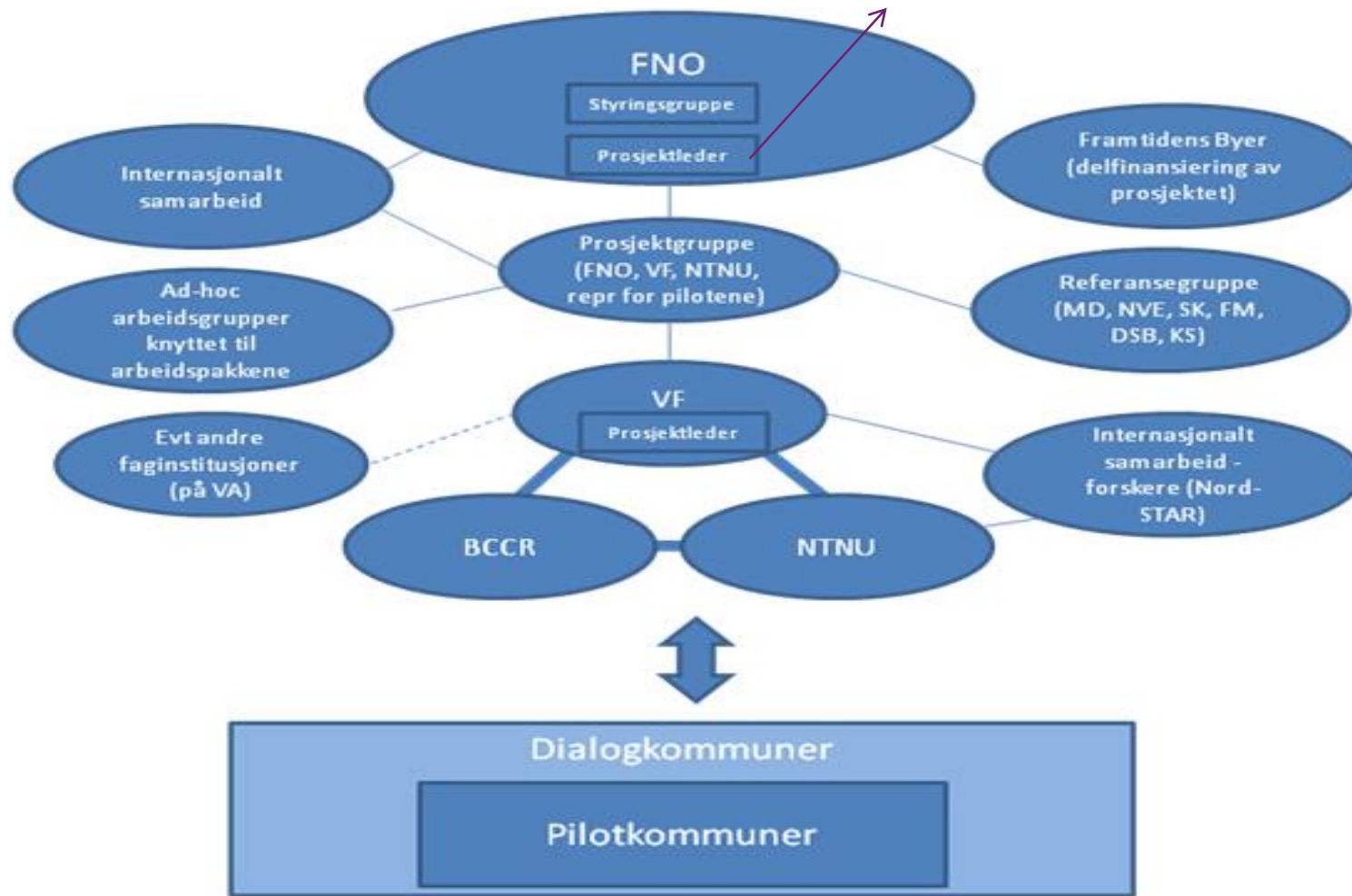
- Overordna mål
 - Avklare nytteverdien for kommunene ved å importere forsikringskadedata i kommunens "forvaltningssystemer" (Gemini Va, GIS etc).

- Hvilke type forsikringskadedata er innhentet og testes?
 - Tilbakeslags- og overvann
 - Naturskade; skred, storm, flom og stormflo
 - Sted/Husnr, og hva som er utbetalt

NB: Kommunen legger selv på informasjon om framtidige klimascenarier

1. Innhenting av skadedata
2. Visning av skadedata i kart
3. Bruk av skadedata i drift/vedlikehold/investering i offentlig infrastruktur
4. Kobling av skadedata med eksisterende kommunal data
5. Bruk av skadedata innen arealplanlegging
7. Vurdere kostnader og forventet nytte ved å ta i bruk skadedata
8. Interne og eksterne forutsetninger for å ta i bruk og få full nytte av skadedataene
9. Skadedata som bidrag til å oppfylle kommunenes plikter etter plan- og bygningsloven, sivilbeskyttelsesloven og naturskadeloven

Organisering

- Resultatet fremlegges 3. juni
- Veien videre? Hovedprosjekt?
 - Avhengig av at pilotkommunene kan synliggjøre nytteeffekten
 - Hvor skal i så fall prosjektet "bo"? Staten, DSB/NVE, Kartverket?
 - Finansieringsmodell?

Spørsmål sendt inn
HEVA på forhånd:

Når er kommunen uansvarlig?

Ved regress fra tredjeparts forsikring:

- når dekker kommunens selskap hele kravet,
- når må kommunen dekke egenandel og
- når må kommunen dekke hele regress krav?

Hvor stor rolle spiller det om kommunen har vedtatt standard abonnementsvilkår?

Hvilke rutiner bør kommunen ha for loggføring av vedlikehold?